

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Освітня програма	37118 Психологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37118
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Фурман Анатолій Анатолійович, Чупіна Катерина Олександрівна, Мацевко Тарас Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.05.2021 р. – 13.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nuou.org.ua/assets/documents/vid2-053-2021.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://nuou.org.ua/assets/documents/acr-os-nau-2-2.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма третього (доктор філософії) рівня за спеціальністю 053 Психологія відповідає критеріям акредитації. Фокусом ОНП є підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів за напрямком психології діяльності в особливих умовах. ОНП враховує потреби всіх стейкхолдерів. Освітній процес відбувається в повному обсязі відповідно до чинного законодавства щодо вищої освіти. Підготовка фахівців за освітньою програмою є цілеспрямованою та системною. Реалізація ОНП здійснюється відповідно до стратегії ЗВО та вимог чинного законодавства щодо провадження освітньої діяльності. Науково-педагогічні працівники, задіяні у ОНП та в якості наукових керівників мають відповідний рівень кваліфікації. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам ад'юнктів та забезпечує їхню повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за рахунок загальних дисциплін та дисциплін, які відповідають напрямку власного дослідження ад'юнкта. Предметна спрямованість наукової діяльності ад'юнктів відповідає напрямкам досліджень їх наукових керівників. Матеріально-технічне забезпечення ЗВО повністю відповідає освітнім потребам здобувачів та окремі практики його використання мають інноваційний характер.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОНП «Психологія» в цілому сформульовано відповідно до місії та стратегії ЗВО, тенденцій розвитку психологічної науки і специфічних умов її запровадження у систему військової підготовки. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, а також досвіду аналогічних освітніх програм. Обсяг освітніх компонентів ОНП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст програми відповідає предметній галузі спеціальності 053 Психологія. Аналізована ОНП відзначається імплементацією індивідуальної освітньої траєкторії ад'юнктів. Освітні компоненти сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям програми. Проведення занять із використанням інноваційних освітньо-пошукових методів, доступність інтернет-ресурсів і наукових баз даних та розвинута система дистанційного навчання. Системне залучення роботодавців до організації та провадженні освітньої діяльності за ОНП. Потужне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП, що допомагає створити сприятливі умови для досягнення програмних результатів навчання на ОНП «Психологія». Наявність чітких і зрозумілих процедур щодо вирішення конфліктних ситуацій, зокрема, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією. В університеті створена дієва система внутрішнього забезпечення якості освіти та системна підтримка закладом вищої освіти можливостей для проведення та апробації досліджень ад'юнктами. Системна підтримка закладом вищої освіти можливостей для проведення та апробації досліджень ад'юнктами. Зокрема позитивна практика щодо забезпечення й оплачуванні відряджень ад'юнктів для участі в наукових заходах за профілем їх дисертаційних досліджень і для проведення емпіричних та експериментальних досліджень у частинах Збройних Сил України. Постійне залучення ад'юнктів та їх наукових керівників до науково-дослідних робіт, які розробляються на замовлення центральних органів військового управління та мають практичне впровадження з позитивною практикою залучення ад'юнктів до дослідних проектів не тільки кафедри та НУОУ а й інших ЗВО України. Інноваційною практикою є використання в освітньому процесі Центрального репозитарію ресурсів дистанційного навчання системи дистанційного навчання Збройних Сил України, наявність і використання ад'юнктами під час проведення наукових досліджень апаратних засобів діагностування психофізіологічних показників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОНП 1. Назва ОНП не повністю відображає особливості її змісту та специфіку наукових досліджень ад'юнктів-психологів у НУОУ. 2. В ЗВО не запроваджена ОНП другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною спеціальністю, що зменшує можливості якісного відбору та підготовки майбутніх науковців за ОНП третього (доктор філософії) рівня за спеціальністю 053 Психологія. 3. Процедури зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті достатньо ускладненні та потребують декілька рівнів управлінського узгодження, що знижує можливості та мотивацію здобувачів щодо опанування професійними компетентностями поза закладом вищої освіти. 4. Відсутність практики стажування за кордоном ад'юнктів протягом їх навчання на ОНП. 5. Не закінчений процес закупівлі і впровадження ліцензованого програмного забезпечення процедур перевірки робіт на наявність академічних запозичень. 6. Відсутність договорів про залучення іноземних лекторів до проведення занять на ОНП. Рекомендації з удосконалення ОНП «Психологія» 1. Для підкреслення фокусу освітньо-наукової програми рекомендуємо скоригувати її назву, яка б повністю відображала особливості її змісту та специфіку наукових досліджень ад'юнктів-психологів. Наприклад, Психологія діяльності в особливих умовах або Військова психологія. 2. Для підвищення ефективності підготовки ад'юнктів спеціальності 053 Психологія вбачаємо за необхідне розглянути можливість запровадження освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною спеціальністю, яка буде підґрунтям для якісної підготовки майбутніх науковців. 3. Для стимулювання науково-пошукового потенціалу здобувачів, вбачаємо за доцільне спростити процедуру зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, зокрема в аспекті прийняття рішень про визнання цих результатів на вченій раді інституту, а не університету. 4. На даний час міжнародна мобільність ад'юнктів за цією ОНП обмежується їх участю у міжнародних конференціях, тож для підвищення ефективності науково-психологічних досліджень рекомендуємо посилити означену складову через залучення здобувачів та їх наукових керівників до міжнародних наукових програм та стажувань. 5. Для технічної підтримки процедур перевірки робіт на наявність академічних запозичень як складової культури наукової доброчесності, рекомендуємо цюнайшвидше закінчити процес закупівлі і впровадження відповідного ліцензованого програмного забезпечення. 6. Враховуючи стратегію ЗВО на поглиблену

інтерналізацію, відповідно до стандартів НАТО, доцільним є збільшення кількості годин на здобуття іншомовних компетентностей. 7. Розширити перелік і змістове наповнення практичної підготовки ад'юнктів, яке наразі більшою мірою обмежується педагогічною складовою, також ратує за збільшення кількості кредитів для проходження ад'юнктами різних видів науково-дослідних практик. 8. Укласти договори про залучення іноземних фахівців до проведення занять зі здобувачами за ОНП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП «Психологія» третього рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія в цілому має чітко визначену мету і завдання, котрі повномірно узгоджуються з місією та стратегією ЗВО, які відображені у статуті Київського національного університету оборони України імені Івана Черняховського – нова редакція від 07 березня 2019 року (<https://nuou.org.ua/assets/files/statut-nuou-2019.pdf>). ОНП, яка провадиться у ЗВО з 2016 року (https://nuou.org.ua/assets/documents/onp_3_053.pdf) для сертифікації докторів філософії та атестації випускників Національного університету оборони України імені Івана Черняховського центрована на психології діяльності в особливих умовах, а її наскрізною метою була «підготовка фахівців вищої кваліфікації з озброєння та військової техніки для потреб науки та сфери вищої освіти для Збройних Сил України» (Статут). За такого формулювання аналізована ОНП вбачається непересічною й окреслює коло специфічних психологічних задач військової психології. Віховою метою університету є створення сучасного, провідного, науково-освітнього, аналітичного, консультативного та експертного центру з питань безпеки та оборони європейського рівня, що цілком співпадає з освітніми запитамі здобувачів спеціальності 053 Психологія. Підготовка фахівців за аналізованою ОНП здійснюється на замовлення Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України та інших військових формувань. ОНП містить чіткі та зрозумілі вимоги до загальних і фахових компетентностей, необхідних для підготовки науковців-психологів, що відзначено в навчальних планах (https://nuou.org.ua/assets/documents/p2_nr_053-2016.pdf, <https://nuou.org.ua/assets/documents/p2-npdf-053.pdf>). Фокус ОНП спрямований на постання висококваліфікованих науково-педагогічних (наукових) працівників-лідерів, здатних вирішувати значущі проблеми у сфері психології діяльності в особливих умовах, розширювати й переоцінювати вже існуючі знання та професійні практики на підставі концептуальних і методологічних знань сучасної військово-психологічної науки. Стейкхолдери (за результатами зустрічей) здатні реально впливати на вдосконалення аналізованої ОНП шляхом прямого долучення до коригування її змістовлень. Побажанням рекомендаційного характеру буде уточнення чи конкретизація назви освітньо-наукової програми (експертна група засвідчує доцільність повернення до назви ОНП 2016 року), яка більш влучно визначає специфіку підготовки саме військових психологів, які реалізують свою діяльність в особливих умовах.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час безпосередніх зустрічей зі стейкхолдерами, здобувачами вищої освіти третього рівня попередніх років та на основі звіту самооцінювання, експертна група дійшла висновку, що позиції і потреби всіх зацікавлених сторін у підготовці докторів філософії за спеціальністю 053 Психологія враховані. За свідченнями Агаєва Назіма Асафовича, директора Департаменту соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, Ковалю Володимира Валерійовича, начальника Воєнно-наукового управління Генерального штабу Збройних Сил України, Мірненка Володимира Івановича, директора Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України керівництво університету, гарант і випускова кафедра, які опікуються підготовкою ад'юнктів за ОНП «Психологія» дослухаються до пропозицій і зауважень, що слугує вчасній корекції цільових запитів і ситуаційної трансформації за необхідності контенту означеної програми. За словами ад'юнктів Черевичного Сергія Васильовича, Лисенка Дмитра Павловича (достроково захистився), Москальова Ігоря Олександровича (достроково захистився), Романюк Олени Олександрівни та інших, завчасно, до вступу на дану програму вони були ознайомлені з основними положеннями, сформульованими в ОНП, отримали цілісне уявлення про принципи, методи і форми науково-дослідної роботи, тому свідомо обирали саме програму «Психологія». Про вчасне оновлення навчально-методичного комплексу дисциплін, які викладаються на ОНП «Психологія» свідчать протоколи засідань кафедри суспільних наук гуманітарного інституту Університету, наданих у відповідь на запит (відповідь НУОУ від 11 травня, додаток Протоколи). Також у преамбулі ОНП «Психологія» зазначені зацікавлені особи, які виступили рецензентами

аналізованої програми. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання за ОНП враховуються інтереси ад'юнктів (9 з 12 осіб були учасниками бойових дій), які засвідчили врахування їх пропозицій при суттєвому наповненні дисциплін: наприклад, Психологія діяльності в особливих умовах, Сучасна педагогічна риторика, Психологія сучасного інформаційного простору (засвідчують зустрічі з ад'юнктами). Експертна група безпосередньо пересвідчитися, що залучення стейкхолдерів мало справжній, а не формальний характер (результат зустрічі з фокус-групою).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ад'юнктів чітко відображають спрямованість на вирішення наукових завдань з удосконалення психологічного супроводу та психологічної підготовки учасників бойових дій, розвитку критичного й інноваційного мислення, лідерських рис-якостей офіцерів Збройних Сил України. Підготовка ад'юнктів за ОНП «Психологія» здійснюється з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, що з'ясовано на підставі зустрічі зі стейкхолдерами і керівництвом Університету, доктори філософії зі спеціальності 053 Психологія є затребуваними серед викладацького складу інших військових ЗВО України та офіцерів Збройних Сил України в структурах і підрозділах морально-психологічного забезпечення (свідчення фокус-груп випускників та ад'юнктів). Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних освітніх програм, що особливо актуально в умовах переходу ЗС України на стандарти НАТО, дані факти з'ясовано на підставі свідчень гаранта, договорів про співробітництво (<https://nuou.org.ua/u/ms.html>), окремих локальних зустрічей-конференцій спільно з Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, де обговорювалися питання актуальності психолого-педагогічної підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/spc-05112020.html>), круглих столів з міжнародними організаціям NATO DEEP. Фокус-групи адміністрації Університету і викладачів засвідчили, що узгоджують свої дисциплінарні запити прикладного (практичного) застосування компетентностей з наскрізними ПРН освітньо-професійної програми «Психологія». Зокрема, ПРН 1, 2, 5, 7-12, 14, 15, 17-20 підтверджують забезпечення ОНП компетентностями, притаманними психологічному фаху загалом, а ПРН 3, 4, 6, 13, 16 визначають спеціальні здібності військових психологів. Проте ЕГ визначає, що в НУОУ не запроваджена ОНП другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною спеціальністю, що зменшує можливості якісного відбору та підготовки майбутніх науковців за ОНП третього (доктор філософії) рівня за спеціальністю 053 Психологія.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для третього (освітньо-наукового) рівня відсутній, але визначені ЗВО програмні результати навчання за ОНП «Психологія» відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, де йдеться про здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає суттєве досягнення існуючих та окреслення перспектив опанування новими знаннями й оволодіння професійним практикуванням (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Психологія» в цілому сформульовано відповідно до місії та стратегії ЗВО, тенденцій розвитку психологічної науки і специфічних умов її запровадження у систему військової підготовки. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, а також досвіду аналогічних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Певною мірою недоліком можна вважати назву ОНП зразка 2020 року – Психологія, але для підкреслення фокусу і специфіки її практичного запровадження рекомендуємо скоригувати назву відповідно до особливостей програмних змістовлень та орієнтації на коло проблем військової психології та психології діяльності в особливих умовах. В ЗВО не запроваджена ОНП другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною спеціальністю, що зменшує можливості якісного відбору та підготовки майбутніх науковців за ОНП третього (доктор філософії) рівня за спеціальністю 053 Психологія.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, зокрема врахування тенденцій розвитку спеціальності і специфіку її зреалізування у виявах військової психології і психології діяльності в особливих умовах, та недоліки, що не є суттєвими, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Загальний обсяг становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 200 кредитів відводить безпосередньо на науково-психологічне пошукування, питома вага обов'язкових освітніх компонентів становить 30 кредитів (75% від загального обсягу), вибіркових – 10 кредитів (25%). При порівнянні ОНП 2016 і 2020 років дисциплінарне забезпечення скоротилося з 45 кредитів до 40, що засвідчує орієнтацію на практичне і науково-дослідне опанування ад'юнктами психологічного фаху. Таким чином, загальний обсяг ОНП у кредитах ЄКТС відповідає статті 5 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП «Психологія» має чітку, зважену і логічно впорядковану структуру, що наочно продемонстровано в навчальних планах (https://nuou.org.ua/assets/documents/p2_np_053-2016.pdf, <https://nuou.org.ua/assets/documents/p2-npdf-053.pdf>). Структурно-логічна схема повно і холистично окреслює стратегію освітньо-наукової підготовки ад'юнктів, а всі її компоненти складають взаємопов'язану систему. Вказані в ОНП до кожного ОК компетентності, знання й уміння підтверджують можливість досягнення заявлених цілей та ПРН. Кожна дисципліна, яка читається на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти ОНП «Психологія» забезпечена силабусами, в яких зазначені відповідні компетентності і ПРН у вигляді питань: Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною? Які знання я отримаю? Які вміння я розвину? Що мене очікує? Якого результату я досягну? Де я зможу застосувати отримані знання та вміння? А також тематичні у змістовлення, що допомагають сформувати цілісне враження про предмет (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>). До прикладу «Методика викладання у вищій військовій школі» спрямовує майбутнього доктора філософії на подальшу науково-педагогічну діяльність, самостійне викладання у вищій військовій школі, «Психологія безпеки особистості» опікується формуванням системних знань щодо змісту, функцій, механізмів, закономірностей психологічної безпеки особистості, «Психологія діяльності в особливих умовах» розширює вже існуючі знання та професійні практики на підставі концептуальних та методологічних знань у галузі психології діяльності в особливих умовах тощо. Повністю робочі програми дисциплін не були надані експертам при онлайн перевірці через дотримання протоколу нерозголошення, але силабусів цілком достатньо для формування загального уявлення про рівень підготовки ад'юнктів за кожною дисципліною. Під час зустрічей з ад'юнктами, вони запевнили, що отримують в повному обсязі необхідну інформацію про всі ОК програми та їм достатньо інформації для ефективної навчальної і науково-пошукової діяльності. Побаженням експертної групи для поліпшення аналізованої ОНП є збільшення кількості годин на здобуття іншомовних компетентностей, що вкрай важливо для офіцерів, орієнтованих на стандарти НАТО.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Опрацювавши силабуси освітніх компонентів, проаналізувавши наповненість освітньо-наукової програми «Психологія», експертна група визначила, що в аналізованій програмі наявні компоненти, котрі містять військово

орієнтовану складову (до прикладу, дисципліни: «Психологія діяльності в особливих умовах», «Філософія війни та миру», «Психологія безпеки особистості», «Психологія командної роботи офіцера-лідера», «Психологія управління військами (силами) в умовах бойових дій» та ін.), а у фокусній спрямованості відзначається націленість на вирішення значущих проблем у сфері психології діяльності в особливих умовах та поглиблене опанування концептуальних і методологічних практик сучасної військово-психологічної науки. Тож ЕГ визначила, що в цілому зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія та її військової орієнтованості. В цілому її зміст відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Експертна група після достеменного аналізу ОНП «Психологія», зустрічей з фокус-групами засвідчилась, що в ЗВО імplementовано політику індивідуальної траєкторії ад'юнкта. Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії у навчальному аспекті є вибіркові дисципліни, обсяг яких на даний час за ОНП Психологія становить 10 кредитів (25 %). Документальним підтвердженням цьому є індивідуальні плани здобувачів (blob:<https://office.naq.gov.ua/4bea3d6e-3d40-4bdd-bc13-4ef4424dcc2b>), що цілком уявляє можливості вибору ад'юнктами персональної лінії науково-дослідних розвідок. Можливість і обов'язковість формування індивідуальної освітньої траєкторії визначено в Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), Положенні про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), та у проєкті Методичних рекомендацій для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-recomendations-stupen-vyschoi-osvity-doc-phil.pdf>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП «Психологія» передбачає на 2 та 3 курсах (у 4 та 5 семестрах відповідно) науково-педагогічну практику тривалістю по 3 тижні кожна (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p2-npdf-053.pdf>), котра передбачає отримання професійних навичок і вмінь для вирішення конкретних навчально-методичних завдань та успішного викладання психологічних дисциплін, актуальний для військових ЗВО. Індивідуальний план роботи ад'юнкта уміщує програму і звіти про проходження педагогічної практики, що надані за запитом ЕГ, представлено тематику, зміст видів робіт та відповідну підсумкову оцінку (blob:<https://office.naq.gov.ua/4bea3d6e-3d40-4bdd-bc13-4ef4424dcc2b>). Протягом зустрічей зі здобувачами встановлено, що вони вважають обсяг практики достатнім для отримання необхідних практичних навичок і задоволені її проведенням, тим паче більшість (9 з 12) ад'юнктів, які навчаються на аналізованій ОНП, пройшли бойовий вишкіл у польових умовах бойового практикування. Тому в основному практика націлена на педагогічну складову особистісного постання, що допомагає ад'юнктам передавати власний досвід наступникам. Керівник практики при цьому надає необхідну консультативну підтримку. Тож експертною групою встановлено, що отримані здобувачами під час практик науково-педагогічні компетентності будуть корисними в їхній подальшій професійній діяльності. Та експертна група рекомендує посилити практичну складову підготовки ад'юнктів через збільшення кількості кредитів для проходження різних видів практик (в ОНП 2020 року зазначені педагогічна і науково-дослідна), що дасть змогу оптимального вибору здобувачами стратегічної лінії своєї науково-психологічної освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування соціальних навичок відображено у компетентностях ОНП «Психологія», яким відповідають ПРН з системного наукового світогляду, ідентифікації наукових та практичних проблем, методологічними й організаторськими здатностями, критичного аналізу й синтезу, знання іноземної мови, застосування сучасних інформаційних технологій тощо (ПРН 1, 2, 4, 5, 9, 10, 18). Кожен з обов'язкових ОК забезпечено набуттям певних соціальних навичок, що відображено у матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми. Тож освітні компоненти сприяють формуванню та розвитку soft skills, що відповідають заявленим цілям освітньо-наукової програми, що підтверджено також спілкуванням з фокус-групами стейкхолдерів і представниками студентського самоврядування.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт до освітньо-наукової програми «Психологія» на момент набору слухачів з даної спеціальності відсутній. Наразі проєкт нової ОНП за спеціальністю 053 Психологія частково враховує прийнятий стандарт «Практичний психолог закладу освіти» затверджений наказом Мінекономіки від 24.11.2020 р. № 2425 та

«Практичний психолог (соціальна сфера)» затверджений Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 03.02.2021 р № 211.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчальних планів, Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), проекту Методичних рекомендацій для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-recomendations-stupen-vyschoi-osvity-doc-phil.pdf>) та освітньо-наукової програми «Психологія» дозволяє висновувати, що ОК програми реалістично відображають навантаження ад'юнктів. Кожна освітня компонента складається не менше як із 3-х кредитів ЄКТС, а максимальний обсяг самостійної роботи становить 75 %. За результатами зустрічей зі здобувачами встановлено, що кількість ОК є достатньою для досягнення наскрізних цілей ОНП та ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня на ОНП Психологія за дуальною формою освіти не передбачається.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Обсяг освітніх компонентів ОНП (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зміст програми відповідає предметній галузі спеціальності 053 Психологія. Аналізована ОНП відзначається імплементацією індивідуальної освітньої траєкторії ад'юнктів. Освітні компоненти сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Експертна група рекомендує розширити перелік і контекстуальне (змістовне) наповнення практичної підготовки ад'юнктів, яке наразі більшою мірою обмежується педагогічною складовою, також ратує за збільшення кількості кредитів для проходження ад'юнктами різних видів науково-дослідних практик.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, виходячи із того, що у ЗВО забезпечено практичну підготовку на високому рівні, імplementована індивідуальна освітня траєкторія, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП “Психологія” чіткі, зрозумілі, достатньо структуровані, не містять дискримінаційних положень та викладені у “Правилах прийому Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського у 2021 році” та “Правилах прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського в 2021 році”, які оприлюднені на сайті університету (<https://nuou.org.ua/osvita/vstupnikam.html>, <https://nuou.org.ua/nauka/vda.html>). Для вступу на дану ОНП необхідно скласти вступні випробування з філософії, іноземної мови та психології. На сайті також висвітлені програми вступних випробувань (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>) що засвідчує прозорість та доступність. Під час зустрічі з адюнктами було підтверджено, що з правилами прийому та програмами вступних випробувань вони знайомились зокрема на сайті університету.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського враховують особливості ЗВО та передбачають навчання лише “ офіцерів – громадян України, незалежно від статі, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України або інших військових формуваннях України” Специфіка даної ОНП та ЗВО взагалом врахована програмами вступних випробувань, які розміщені на сайті та враховують особливості військової психології та психологічної допомоги військовослужбовцям (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>) Кандидати на навчання за ОП проходять конкурсний відбір. Конкурсний бал розраховується за формою КБ = ВІС+ВІМ+ВІФ+ДБ, де ВІС – результат вступного іспиту зі спеціальності, ВІМ – з іноземної мови, ВІФ – з філософії (за шкалою від 0 до 100 балів), ДБ – додаткові бали за наукові й службові досягнення з урахуванням середнього балу (за 4-бальною шкалою) додатка до диплома, на основі якого здійснюється вступ. Проте, правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою не повністю враховують особливості самої програми, оскільки не диференціюються вступники з базовою освітою “Психологія” та освітою з інших спеціальностей.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Національному університеті оборони України чітко визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що зазначено у Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (Розділ XV. Міжнародне співробітництво) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої військової освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pro-pereved-vidrah.pdf>), в положенні чітко прописаний алгоритм щодо поновлення, або переведення здобувачів, обов'язки кожного з відділів та кроки, які необхідно зробити здобувачу. При безпосередньому спілкуванні зі здобувачами вищої освіти ЕГ визначило що всі ознайомлені з положеннями та процедурою перезарахування результатів отриманих під час академічної мобільності, або навчання в інших закладах, проте на даний час міжнародна мобільність ад'юнктів обмежується їх участю у міжнародних конференціях та проведенням навчальних занять та зборів з представниками НАТО та інших міжнародних тренерів, які проводяться на базі даного ЗВО, осіб які переводились, або поновлювались немає. Таким чином, експертна група підтверджує, що в університеті визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Разом з тим, визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, або за програмами академічної мобільності, не практикувалося на даній ОНП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В НУОУ питання визнання результатів отриманих в неформальній освіті регламентуються “Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського” (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та Положення про підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) Під час зустрічі ЕГ було визначено що всі адюнти ознайомлені з системою перезарахування та проходять значну частину курсів для власного саморозвитку та , зокрема підполковник Лисенко Д.П. пройшов курс “Мистецтво викладання” проте після закінчення освітньої складової що унеможливило перезарахування даної освітньої складової, підполковник Черевичний С.В. пройшов курси “Емоційний інтелект”, “Персональна ефективність” та “Соціальні та емоційні компетентності 21 ст.” проте після закінчення освітньої складової що

унеможливило перезарахування даної освітньої складової. Лейтенант Тютюник Л.Л., ст.лейтенант Юркова О.І. проходили курси для підвищення рівня психологічних знань, які не враховують ОК та не можуть бути перезараховані з жодної дисципліни. Перезарахування здійснюється наступним чином: здобувач подає рапорт про зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Після чого створена комісія (рішенням начальника структурного підрозділу) через засоби діагностики, визначені в межах певної освітньої компоненти, проводить оцінювання досягнення результату навчання (частини результату в межах освітньої компоненти). За результатами оцінювання подається відомість, у якій вказуються засвоєні компетентності та досягнуті програмні результати. Означена відомість аналізується групою забезпечення спеціальності й визначається, який обсяг кредитів та в якій освітній компоненті можна зарахувати. Після чого Вчена рада Університету приймає рішення про зарахування. На думку ЕГ для стимулювання науково-пошукового потенціалу здобувачів, вбачаємо за доцільне спростити процедуру зарахування результатів, отриманих у неформальній та інформальній освіті, зокрема в аспекті прийняття рішень про визнання цих результатів на вченій раді інституту, а не університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Специфіка даної ОНП та ЗВО врахована програмами вступних випробувань, які розміщені на сайті та враховують особливості військової психології та психологічної допомоги військовослужбовцям В НУОУ розроблена значна нормативна база, яка регулює визнання результатів отриманих під час академічної мобільності та отриманих в неформальній освіті .

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Акредитована освітньо-наукова програма в основному відповідає критерію. В університеті розроблені чіткі та зрозумілі критерії щодо вступу на ОНП, вступні іспити враховують особливості самої освітньо-наукової програми, а вступна кампанія є інформативною та прозорою, наявні положення, які регулюють перезарахування результатів, отриманих під час академічної мобільності, або здобутих у неформальній освіті, з якими ознайомлені здобувачі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Проведення освітньої діяльності у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського на третьому (освітньо-науковому) рівні здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України про ліцензування освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні від 04.07.2016 №771, від 27.07.2018 №1375-л, від 27.12.2018 № 3073-л та від 26.12.2019 № 1020-л. Навчання здійснюється за очною (денною) формою відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії), яке ухвалено Вченою радою Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (протокол № 3 від 29.03.2021) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) і передбачає: навчальні заняття; самостійну роботу; практичну підготовку; контрольні заходи. Аналіз змісту ОНП, силабусів, робочих програм навчальних дисциплін (<https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>; <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>), відомостей, що містяться в таблицях 1, 3, засвідчує, що освітні компоненти сприяють досягненню програмних результатів навчання шляхом застосування як загально прийнятої системи методів і прийомів навчання та викладання (лекційні, практичні, семінарські заняття, самостійна робота), так і за допомогою інноваційних методів (пошуковий квест, кейси, презентації, дискусії, ігрові методи та ін.). Водночас, заслуговує на увагу те, що пропонувані форми та методи відповідають специфіці змісту навчання за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти – фактично всі передбачають наукову складову (реферативний огляд

наукових джерел; конспекти фахових статей; написання анотації до україномовної наукової фахової статті; звіт про пошукову роботу; тест на види, структуру і функціонування різних видів академічного письма тощо). Досягненню ПР також сприяють студентоцентризоване навчання, навчання на основі досліджень, педагогічна та науково-дослідницька практика. Зазначені форми та методи спонукають здобувачів ЗВО до проведення наукових досліджень, де тематика та методи досліджень обираються ними самостійно. Отримання практичних навичок науково-дослідної роботи та відповідних компетентностей передбачено у процесі здійснення ад'юнктом власного наукового дослідження. В НУОУ через систему дистанційного навчання організовано процес опитувань науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти стосовно відповідності цілей та програмних результатів навчання. Результати опитування ад'юнктів за даною ОНП (анкети надані ЗВО у відповідь на запит ЕГ (відповідь ЗВО від 11 травня 2021 року Додаток Анкети ад'юнктів) показують високий рівень їх задоволеності методами навчання і викладання. Опитування під час онлайн-зустрічі підтверджують достовірність цих результатів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час організації спілкування на фокус-групах та ознайомлення з самоаналізом ЕГ зазначає, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На сайті університету розміщені у вільному доступі ОНП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p2-053-2021-2.pdf>); навчальний план (<https://nuou.org.ua/assets/documents/np2-053-2021.pdf>), силабуси ОК (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>). Визначено, що порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів найбільш повно відображено у робочих програмах навчальних дисциплін (надані ЗВО на запит ЕГ <https://office.naq.gov.ua/v1/accreditation-folder/3837>). Під час зустрічей зі здобувачами та НПП було визначено, що інформування відбувається шляхом усного повідомлення викладача на першому занятті з навчальної дисципліни. Графік організації освітнього процесу доступно подається у навчальному плані, в ньому чітко відображено протікання освітнього процесу для здобувачів. Отже, усім учасникам освітнього процесу загалом прозоро і доступно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання. У НУОУ запроваджена дистанційна робота на платформі Moodle для прозорості оцінювання та постійного доступу ад'юнктів до матеріалів освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В ЗВО успішно забезпечується поєднання навчання і дослідження під час реалізації освітньо-наукової програми. Підтвердження цьому ЕГ знайшла під час вивчення індивідуальних наукових планів ад'юнктів (надані ЗВО у відповідь на запит ЕГ (<https://office.naq.gov.ua/e9e4f7d1-b28c-4a45-996c-a8fc403a493f>)). Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану роботи ад'юнкта, про виконання якого здобувачі звітуються двічі на рік на засіданнях кафебри, про що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Тематика дисертаційних досліджень ад'юнктів відповідає проблематиці наукових досліджень їх наукових керівників і тематиці науково-дослідних робіт кафедр (теми та накази про призначення наукових керівників і робочих колективів надано керівнику ЕГ під час безпосереднього перебування у ЗВО). Значна частина дисциплін сприяє формуванню дослідницьких компетентностей, зокрема: Філософія та методологія науки, Теорія і методика наукових досліджень у вищій військовій школі, Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, Іноземна мова в науковій діяльності. Під час зустрічей з гарантом ОНП, НПП та здобувачами, було визначено, що ад'юнкти мають можливість безкоштовної публікації статей у фаховому збірнику університету, які входять до категорії "Б" (Вісник Національного університету оборони України.). ЕГ ознайомила із виданнями збірника останніх років і підтвердила участь у публікаціях здобувачів, які навчаються на даній ОНП: <https://http://visnyk.nuou.org.ua/> Опрацювавши дані Таблиці 2 (які отримали підтвердження під час ознайомлення ЕГ із списками наукових праць та сертифікатами) і силабуси та робочі програми окремих освітніх компонентів, експертна група пересвідчилась, що наукові інтереси викладачів, задіяних у реалізації освітньої програми, збігаються зі змістом навчальних дисциплін, які вони викладають. Спілкування з ад'юнктами та викладачами, аналіз їх наукових публікацій дали змогу пересвідчитись, що ОНП дозволяє успішно поєднати навчання й дослідження, оскільки містить наукову компоненту.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Експертною групою з'ясовано, в університеті здійснюється моніторинг та перегляд робочих програм навчальних дисциплін. Для встановлення відповідності ОНП цьому критерію експертною групою було проаналізовано силабуси та робочі програми навчальних дисциплін, наукові роботи викладачів, задіяних у забезпечення освітнього процесу спеціальності 053 Психологія. Освітні компоненти оновлювалися, що з'ясовано на основі аналізу ОНП 2016 року, ОНП 2019 року та ОНП 2020 року, а також на підставі вивчення протоколів засідань кафебри, що надані ЗВО на запит ЕГ (відповідь ЗВО від 11 травня 2021 року, додаток Протоколи), де обговорювалися такі зміни та

затверджувалися оновлені навчально-методичні комплекси (Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року, Протокол № 9 від 20 листопада 2020 року, Протокол № 1 від 30 серпня 2019 року, Протокол № 1 від 28 серпня 2018 року. При цьому оновлювалися навчальні теми та їх змістовна наповненість, змінювалися окремі практичні завдання, розділи навчальних дисциплін, частково оновлювалися списки літератури. Засвідчено регулярний щорічний характер вказаних змін. Під час зустрічі з НПП та ад'юнктами ЕГ отримала підтвердження інформації наданої у відомостях про самооцінювання щодо прикладів оновлення НПП змісту освітніх компонентів на основі результатів власних наукових досліджень.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Національний університет оборони України підтримує процес інтерналізації, що відображено у Статуті Університету (<https://nuou.org.ua/assets/files/statut-nuou-2019.pdf>), де зазначено одним з принципів освітньої діяльності є використання в освітньому процесі стандартів НАТО. В той же час в НУОУ розроблено окреме положення про інтернаціоналізацію НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-inter.pdf>). Визначено, що освітня та наукова діяльність за даною ОНП безпосередньо пов'язана з реалізацією програми DEEP (Defence Education Enhancement Program), в рамках якої Оборонний коледж НАТО надає здобувачам вищої освіти та НПП найсучасніші розробки щодо адаптації навчальних програм та методологій Збройних Сил України у відповідності до стандартів НАТО (<https://nuou.org.ua/assets/documents/2020-DEEP-Ukraine-Annual-Review-Questions.pdf>; <https://nuou.org.ua/u/news/v-universitet-startuvav-xx-mzhnarodnij-tizhden.html>). На запит ЕГ було надано сертифікати що підтверджують участь ад'юнктів у міжнародних конференціях, а НПП у міжнародних стажуваннях. Про ці стажування науково-педагогічні працівники розповідали також під час онлайн-зустрічей. Під час зустрічі з гарантом ОНП було повідомлено про кілька випадків залучення іноземних лекторів до викладання проте вони не є системними. Договорів про залучення іноземних лекторів надано не було. Всі викладачі, що залучені до освітнього-наукового процесу на даній ОНП мають закордонні публікації, більшість з яких опубліковано у виданнях, що індексовані у наукометричних базах. Ад'юнкти беруть участь у міжнародних наукових конференціях, мають закордонні публікації, що підтверджено на підставі зустрічей з ними. Проте не було визначено прикладів залучення ад'юнктів чи НПП до участі у міжнародних наукових програмах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: - постійне оновлення ОК програми з використанням НПП власних наукових досліджень; - співпраця з стейкхолдерами над організацією удосконалення ОП; - дотримання студентоцентрованого підходу, доступність для слухачів матеріалів силабусів, методичних розробок, що в цілому сприяє оптимізації освітнього процесу. Позитивні практики: проведення занять із використанням інноваційних освітньо-пошукових методів; дотримання принципів академічної свободи та формування і розвитку SoftSkills як професійно, так і загальноорієнтованих для випускників; доступність інтернет-ресурсів і наукових баз даних та розвинута система дистанційного навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони. Відсутність договорів про залучення іноземних лекторів до проведення занять на ОНП. Відсутність системного залучення ад'юнктів та НПП до міжнародних наукових проектів. Рекомендації. Укладання договорів про залучення іноземних фахівців до проведення занять зі здобувачами за ОНП буде сприяти інтернаціоналізації викладання та наукових досліджень на системному рівні. Залучити НПП та здобувачів до міжнародних наукових проектів за відповідною галуззю.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітні компоненти сприяють досягненню програмних результатів навчання шляхом застосування як загально прийнятої системи методів і прийомів навчання та викладання так і за допомогою інноваційних методів, які мають креативно-пошуковий характер. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах

окремих освітніх компонентів. В ЗВО успішно забезпечується поєднання навчання і дослідження під час реалізації освітньо-наукової програми. Оновлення ОП програм проводилось в руслі сучасних вимог щодо розробки силябусів, посилення інтернаціоналізації освітнього процесу. ОНП Психологія та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Аналіз відомостей самооцінювання свідчить про те, що основними контрольними заходами оцінювання є поточний контроль у вигляді опитування, бесід, доповідей, звітів, що дають змогу виявити уміння ад'юнкта аналізувати сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі психології діяльності в особливих умовах, використовувати набуті знання для здійснення заходів психологічного забезпечення в умовах ведення бойових дій, критично аналізувати, оцінювати та синтезувати нові ідеї, підвищувати професійну компетентність, уміння спілкуватися в діалоговому режимі тощо. До опанування кожної дисципліни висувуються чіткі вимоги (про що зазначено у силябусах – <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>), які передбачають контроль знань, оцінку умінь і навичок. Принципи і чіткі критерії оцінювання достеменно прописані в Положенні про організацію освітнього процесу у НУОУ імені Івана Черняховського, затвердженого наказом начальника Університету від 14.02.2020 № 61 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) та в навчальних програмах дисциплін (безпосередньо засвідчився голова ЕК Мацевко Т.М. під час перебування у ЗВО, якому надали повний обсяг навчально-методичного забезпечення за кожною дисципліною). Як здобувачі, так і випускники під час зустрічей підтвердили чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання. Вдала практика опанування (й відповідного оцінювання) освітніми компонентами аналізованої ОНП підтримується з допомогою унікальної платформи дистанційного навчання (<https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>). Таким чином, експертна група підтверджує відповідність ОНП «Психологія» даному підкритерію.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем відсутній. Атестація ад'юнктів здійснюється у формі поточного складання екзаменів (відповідно до навчального плану за національною системою оцінювання) з дисциплін: «Філософія і методологія науки», «Іноземна мова в науковій діяльності» і складання комплексного екзамену зі спеціальності 053 Психологія, а також публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Атестація здійснюється відкрито та публічно за умови виконання вимог законодавства України у сфері охорони державної таємниці. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Наукова складова освітньо-наукової програми «Психологія» оформлюється у вигляді індивідуального плану роботи ад'юнкта (<blob:https://office.naq.gov.ua/4bea3d6e-3d40-4bdd-bc13-4ef4424dcc2b>). Про виконання індивідуального плану роботи здобувач щосеместрово звітує на засіданнях кафедри та вченої ради інституту (за свідченням ад'юнктів, викладачів та адміністрації ЗВО). Експертна група підтверджує, що форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Постанови № 261 Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. та Постанови № 167 Кабінету міністрів України від 6 березня 2019 р.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз відомостей самооцінювання, відповідних покликань на сайті ЗВО, зустрічей з фокус-групами, ЕК висноває, що процедура проведення контрольних заходів у ЗВО на аналізованій ОНП регламентована наказом Міністерства оборони України від 24.02.2017 № 115 Про затвердження особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах) Міністерства оборони України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0383-17#Text>); Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського, затвердженого наказом начальника Університету від 14.02.2020 № 61 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського, затвердженим наказом начальника Університету від 08.09.2017 № 236 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>). В зазначених документах прописана чітка і зрозуміла процедура, принципи і механізми проведення контрольних заходів,

можливість оскарження оцінки та принципи об'єктивності. Ключові процедури, заходи, якими забезпечується об'єктивність та неупередженість у проведенні контрольних заходів підтверджується безпосередніми свідченнями представниками фокус-груп здобувачів, викладачів і випускників ЗВО. Щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, у ЗВО зазначено у розділі сайту «Запобігання корупції» Перелік корупційних правопорушень, за вчинення яких передбачено кримінальну відповідальність (http://bitec.nuou.org.ua/?page_id=1722). Дотримання зазначених правил підтверджено при опитуванні фокус-груп, зокрема студентського самоврядування. Таким чином, експертна група підтверджує, що в університеті загалом і на аналізованій ОНП «Психологія» зокрема визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені в наступних документах: наказ Міністерства оборони України від 24.02.2017 № 115 Про затвердження Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах) Міністерства оборони України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0383-17#Text>); Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського, затверджене наказом начальника Університету від 14.02.2020 № 61 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського, затверджене наказом начальника Університету від 08.09.2017 № 236 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>); Кодекс доброчесності (<http://bitec.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Kodeks-dobro.pdf>) і розділ на сайті ЗВО «Запобігання корупції» (<http://bitec.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Kodeks-dobro.pdf>). В університеті здійснюється популяризація академічної доброчесності, що підтверджено під час зустрічей з випускниками, викладачами й адміністративним персоналом, зокрема проводиться роз'яснювальна робота та читаються тематичні лекції. На запит ЕГ були надані результати перевірок на наявність текстових запозичень (blob:<https://office.naqa.gov.ua/6d8b7d71-9f97-4bfa-89b1-1af758bb8f97>) у роботах ад'юнктів за допомогою програм: AdvegoPlagiatus, ShinglesExpert та EtxtАнтиплагиат (AntiPlagiarism). Дані програми є безкоштовними, але індивідуальний підхід, безпосередня відповідальність керівника, кодекс честі офіцера Збройних Сил України, а також експертна оцінка і скурпульозна перевірка дисертаційної роботи ад'юнктів всіма членами (з обов'язковим особистим підписом – за свідченням адміністрації, керівників ад'юнктів) спеціалізованої вченої ради з захисту дисертацій на здобуття вченого ступеню доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія, дають змогу свідчити про високий рівень свідомої доброчесності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Та експертна комісія для технічної підтримки процедур перевірки робіт на наявність академічних запозичень як складової культури наукової доброчесності, рекомендує щонайшвидше закінчити процес закупівлі (за свідченням адміністрації ЗВО тендерні процедури на закупівлю даних програм завершено і найближчим часом вони провадяться в дію) і впровадження відповідного ліцензованого програмного забезпечення.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, що підтверджено відповідними документами та опитуваннями фокус-груп. У ЗВО рейтинги здобувачів оприлюднюються заздалегідь та є доступними для ознайомлення. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Використання ЗВО безкоштовних програм для перевірки текстових запозичень.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на сильні сторони ОНП та позитивні практики, запроваджені в ЗВО, зокрема чіткість, прозорість та зрозумілість контрольних заходів та, приймаючи до уваги недоліки у використанні безкоштовних програм перевірки робіт на наявність текстових запозичень, що наразі знаходиться на етапі остаточного вирішення, експертна група дійшла висновку, що ОНП «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 5 відповідає рівню В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньо-наукової програми 053 Психологія та наукових керівників ад'юнктів, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Усі викладачі мають наукові ступені та наукові звання, наукові публікації, що відповідають тим дисциплінам, які викладають. Наукові керівники ад'юнктів мають науковий ступінь доктора психологічних наук (Стасюк В.В., Корольчук М.С., Хмільяр О.Ф., Осьодло В.І.), доктора філософських наук (Чорний В.С.), кандидата психологічних наук (Хайрулін О.М., Ковальчук О.П.) і є кваліфікованими дослідниками за спеціальністю 053 Психологія, про що свідчать їхні публікації, керівництво та участь у науково-дослідних роботах з проблем військової психології. Відповідність їхніх публікацій тематиці дисертаційних досліджень ад'юнктів було перевірено керівником ЕГ безпосередньо під час перебування у ЗВО. Так, доктор філософських наук професор Чорний В.С. є виконавцем НДР за шифром МПС-оцінка, напрямом якої відповідає напрямку дисертаційного дослідження Юркової О.І., керівником якої є професор Чорний В.С. (наказ начальника НУОУ від 25.02.2020 року №69). Кількість ад'юнктів, якими одночасно керує один керівник відповідає вимогам п. 24 "Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук". Максимальна кількість здобувачів PhD, якими керує один науковий керівник, три особи. Обґрунтування кадрового забезпечення ОНП надане у таблиці 2 відомостей про самооаналіз. Професійна кваліфікація викладачів підтверджена наявністю відповідних дипломів, сертифікатів щодо підвищення кваліфікації. Здобувачі під час зустрічі з експертами відмічають відповідність академічної та професійної компетентності НПП тим освітнім дисциплінам, які вони викладають. Таким чином, академічна та професійна кваліфікація викладачів та наукових керівників здобувачів третього освітньо-наукового рівня відповідає цілям та програмним результатам навчання ОНП 053 Психологія.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Спілкування у фокус-групах з працівниками, адміністрацією ЗВО підтвердили факт прозорості і об'єктивності процесу прийому працівників на вакантні посади. Процес прийому регламентується Положенням про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад наукових і науково-педагогічних працівників НУОУ (nakaz-pro-vvedennia-v-diu-polozhennia.pdf), і закріплюється Колективним договором між командуванням та трудовим колективом НУОУ на 2020-2023 роки (<https://nuou.org.ua/assets/documents/coldog-NDUU.pdf>). Крім цього, для стимулювання підвищення кваліфікації, професіоналізму та розвитку творчої ініціативи НПП, що є невід'ємним елементом запровадження внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти університету, на підставі відповідного положення в НУОУ введено рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>). Аналіз документації НУОУ і спілкування у фокус-групах з викладачами і ад'юнктами підтвердили прозорість конкурсів на заміщення вакантних посад викладачів. Проте в керівних документах не визначено вплив рейтингової оцінки НПП на прийняття рішення щодо прийому (підвищення чи переміщення) його на посаду.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Опрацювання самооаналізу, знайомство з документацією, проведення фокус-груп з ад'юнктами та викладачами дозволило ЕГ відзначити, що дана ОП обговорювалася під час зустрічей з потенційними роботодавцями, що підтверджено отриманими від них рекомендаціями та рецензіями, наданими ЗВО в документах із відомостями про самооцінювання. Результати проведення інтерв'ю з роботодавцями (на зустрічі брали участь директор Департаменту військової освіти і науки МО України МІРНЕНКО В.І., директор Департаменту соціального та гуманітарного забезпечення МО України АГАЄВ Н.А., начальник воєнно-наукового управління ГШ ЗС України КОВАЛЬ В.В.) продемонстрували, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу має системний характер. Від роботи над формулювання цілей та програмних результатів, підбором кандидатів до вступу на ОНП, погодженням тем дисертаційних досліджень, участю в проведенні занять з ад'юнктами, їх атестації та розподілі на наукові та науково-педагогічні посади й аналізі успішності діяльності випускників ОНП. Зацікавленість і залучення роботодавців до освітнього процесу за ОНП підтверджується при інтерв'юванні здобувачів вищої освіти. Проте таке залучення не завжди має задокументований характер.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Університет забезпечує можливість залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до викладання, проте така практика до викладання на ОНП з підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія має несистемний характер, що підтверджено під час фокус-груп з адмінперсоналом, з науково-педагогічними працівниками та з роботодавцями. Гарантом ОНП професором Стасюком В.В. було наведено приклади залучення закордонних викладачів, зокрема з США, Норвегії, Литви, до читання окремих лекцій для ад'юнктів. Під час зустрічі з випускниками попередніх років було визначено, що вони також залучалися до проведення окремих занять. Так, начальник науково-дослідного відділу психологічного забезпечення особового складу науково-методичного центру кадрової політики МО України к.психол.н., Максим Кузьменко зазначав, що він залучався до проведення занять з ад'юнктами щодо застосування методів математичної статистики в психологічних дослідженнях. Проте договорів про таке залучення на постійній основі надано не було. Таким чином, експертна група засвідчує, що до викладання на даній ОНП залучаються професіонали-практики, несистематичний характер носить залучення викладачів із закордонних ЗВО.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів даної ОП і сприяє реальному підвищенню якості викладання. Основними формами підвищення кваліфікації є курси підвищення кваліфікації або проходження стажування у ЗВО України та за кордоном. В Університеті на регулярній основі діють два види курсів підвищення кваліфікації НПП в залежності від наявного науково-педагогічного стажу (до трьох років (<https://nuou.org.ua/assets/documents/kpk-ped-master.pdf>) та після трьох років ([kpk-ped-master-3more.pdf](https://nuou.org.ua/assets/documents/kpk-ped-master-3more.pdf))). Викладацький склад ОНП проходив стажування на базі таких інституцій: Києво-Могилянська бізнес-школа за програмою стратегічного лідерства в секторі безпеки і оборони – проф. Осьодло В.І. (2016); Cuiavian University in Wloclawek, Republic of Poland by the speciality «Pedagogical and Psychological Sciences» – доц. Хміляр О.Ф. (2020); Varna University of Management, Bulgaria «Internationalisation of higher education in the context of globalization of innovative educational space» – к.пед.н. Красницька О.В. (2020). Таким чином, експертна група підтверджує, що університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час зустрічі у фокус-групах з викладачами останні підтвердили наявність постійного морального стимулювання і преміювання викладачів за наукові та навчальні досягнення, за видання статей у фахових наукових збірниках, які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science. В ЗВО розроблене Положення про преміювання працівників НУОУ за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони. Системне залучення роботодавців до організації та провадженні освітньої діяльності за ОНП. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів даної ОНП і сприяє реальному підвищенню якості викладання. Позитивна практика. Практика преміювання працівників НУОУ за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень. Наявність двох видів курсів підвищення кваліфікації НПП в залежності від наявного у них науково-педагогічного стажу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

В керівних документах процедури конкурсного добору викладачів не визначено вплив рейтингової оцінки НПП на прийняття рішення щодо прийому (підвищення чи переміщення) його на посаду, що знижує мотиваційну ефективність зазначеної практики.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики і враховуючи те, що ЗВО активно реалізує студентоцентризований підхід, стимулює до підвищення викладацької майстерності, системно залучає роботодавців до освітнього процесу, експертна група дійшла висновку, що ОП загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази та ресурсів ЗВО під час візиту та презентація відеофільму з детальним описом показали, що створене освітнє середовище забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання даної ОНП. Для досягнення якісних результатів використовуються лекційні та мультимедійні аудиторії, тренінгові аудиторії та комп'ютерні класи. Фонд бібліотеки (<https://nuou.org.ua/u/stru/others/b%D1%96bl%D1%96oteka.html>) універсальний, комплектується згідно профілю НУОУ він складає біля 240 тис. примірників документів. Склад бібліотечно-інформаційних ресурсів за підрозділами: навчальний фонд – 67 378 примірників документів; основний фонд – 142 337 примірників документів; фонд документів з грифом “ДСК” – 27 748 примірників документів; читальний зал – 2 тисячі документів і понад 16 тисяч журналів. На 2021 рік в бібліотека отримує за 5 періодичних фахових видань та 2 збірника наукових праць за спеціальністю 053 Психологія. За результатами зустрічей ЕГ із представниками усіх фокус груп, встановлено, що у ЗВО надається можливість працювати з наявними у бібліотеці каталогами або шукати необхідний книжковий фонд та користуватися комп'ютерами. Доступним є дротове підключення до мережі Інтернет. Інноваційною практикою у підготовці ад'юнктів є можливість використання Центрального репозитарію ресурсів дистанційного навчання системи дистанційного навчання ЗС України, в каталозі якого представлені 6 тис. навчальних, наукових і методичних матеріалів, що видані органами військового управління, науковими установами та закладами вищої освіти ЗС України. Відповідно до наказу МОН України від 29 травня 2020 р. № 721 (зі змінами від 17 листопада 2020 р. № 1426) закладам вищої освіти та науковим установам незалежно від відомчої ознаки зі статусом бюджетної установи з січня по грудень 2021 року надано доступ до бази даних Web of Science Core Collection компанії Clarivate та повнотекстових ресурсів (електронних книг) бази даних ScienceDirect компанії Elsevier. ЕГ продемонстровано апаратні засоби вітчизняного виробництва, які дозволяють ад'юнктам проводити практичні дослідження та включає в себе стабілограф, ритмограф, програмно-апаратні комплекси “ПФД-2”, “ПФВ-1 Психолог”, “Кардіоплюс-П”. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили факт свого задоволення щодо стану освітнього середовища та заходів підтримки ЗВО в процесі навчання. Ознайомчі фото-відеоматеріали, надані ЗВО, переконують в тому, що в НУОУ створено достатню матеріально-технічну базу для навчання, проживання, дозвілля здобувачів та інших учасників освітнього процесу. Таким чином, інфраструктура, обладнання, навчально-методичне та науково-методичне забезпечення ЗВО за своєю кількістю та якістю є достатнім для досягнення визначених освітньо-науковою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час бесіди з ад'юнктами та НПП було встановлено, що доступ до перерахованих об'єктів матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення є вільним та безкоштовним. Оплата ад'юнктами здійснюється за проживання у гуртожитках та за харчування в їдальні. У ЗВО є безкоштовний доступ до мережі Інтернет. Інформаційні ресурси та методичні матеріали, що забезпечують досягнення програмних результатів навчання ОНП, є доступними і безкоштовними для здобувачів вищої освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним. Це пов'язано з специфікою ЗВО (жорстка унормованість питань безпеки, планування і контроль заходів безпеки, значна кількість посадових осіб, що опікуються різнобічними питаннями безпеки (санітарно-гігієнічними, харчовими, протипожежними тощо)). Зі здобувачами постійно проводяться заходи інформування та профілактики. Безпечність також забезпечується заходами відбору учасників освітнього процесу (конкурсний відбір НПП і допоміжного персоналу, психологічне обстеження та медичний огляд здобувачів вищої

освіти). Всі здобувачі, а також НПП НУОУ підлягають обов'язковому щорічному медичному огляду. У НУОУ функціонує відділ МПЗ. Психологічна безпека освітнього середовища забезпечується періодичним моніторингом психологічного клімату у навчальних підрозділах. Результати опитувань здобувачів ОНП щодо навчання та виховання свідчать про загальну їх задоволеність. НУОУ забезпечує гуртожитком здобувачів вищої освіти за ОНП, проте переважна більшість винаймають житло з грошовою компенсацією за піднайом жилих приміщень відповідно до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2288-viii>). Затримок виплат компенсацій не виявлено.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами аналізу звіту про самооцінювання ОП «Психологія (практична психологія)», нормативної бази ЗВО, спілкування з усіма учасниками освітнього процесу встановлено, що освітня підтримка здобувачів за ОП здійснюється гарантом ОНП, начальників кафедр, органи самоврядування, науково-методичний центр організації наукової та науково-технічної діяльності тощо. Інформаційна підтримка здобувачів за ОП реалізується завдяки наданню можливості користуватися електронними ресурсами бібліотеки ЗВО, науковими та методичними працями, а також через висвітлення інформації на веб-сайті університету. Консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється НПП, органами студентського самоврядування, профспілкою НУОУ. У ЗВО функціонує відділ морально-психологічного забезпечення та відділення психологічного забезпечення, покликане проводити психологічне консультування та надавати психологічну допомогу здобувачам вищої освіти. Представленням інтересів, захистом прав і свобод, врегулюванням важливих питань здобувачів вищої освіти опікуються органи самоврядування ЗВО. Під час спілкування ЕГ зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що ад'юнкти цілком задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки з боку ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час проведення експертизи було визначено, що на ОНП 053 Психологія третього рівня вищої освіти немає здобувачів, які мають особливі освітні потреби. Проте у ЗВО створені всі необхідні умови для здобуття освіти такою категорією здобувачів. Приміщення університету відповідають будівельним нормам та вимогам універсального дизайну, вони облаштовані пандусами для маломобільних груп населення. В університеті розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/por-supr-osib-invalid.pdf>)

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей ЕГ з фокус групами було підтверджено, що популяризація врегулювання конфліктних ситуацій для учасників освітнього процесу у ЗВО забезпечується через: розміщення на сайті університету методичні рекомендації з врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті оборони імені Івана Черняхівського» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/mrk-vreg-konf-sit-nduu.pdf>); крім цього здобувачі вищої освіти та НПП періодично проходять курси з питань запобігання та виявлення корупції, які організуються в Науковому центрі проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони (<http://bites.nuou.org.ua/?event=kurs-z-pytan-zapobihannia-ta-vuyavlennia-koruptsii-4>). Під час спілкування з НПП та здобувачами вищої освіти було відзначено, що на ОНП не було зафіксовано конфліктних ситуацій (враховуючи пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужне матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП, що допомагає створити сприятливі умови для досягнення програмних результатів навчання на ОНП «Психологія». Наявність чітких і зрозумілих процедур щодо вирішення конфліктних ситуацій, зокрема, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією. Інноваційною практикою у контексті 7 критерію є використання в освітньому процесі Центрального репозитарію ресурсів дистанційного навчання системи дистанційного навчання Збройних Сил України, а також наявність і використання ад'юнктами під час проведення наукових досліджень апаратних засобів діагностування психофізіологічних показників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО має потужне матеріально-технічне забезпечення для реалізації ОП та досягнення програмних результатів навчання. Викладачі і здобувачі мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, наявних у ЗВО. Серед здобувачів вищої освіти систематично проводяться опитування щодо їхніх потреб та інтересів. Жорсткий контроль за безпечністю освітнього середовища та системне забезпечення реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. Наявність чітких і зрозумілих процедур щодо вирішення конфліктних ситуацій, зокрема, пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями, корупцією. Усе перераховане вище вказує на зразкову відповідність за 7 критерієм. Інноваційною практикою у контексті 7 критерію є використання в освітньому процесі Центрального репозитарію ресурсів дистанційного навчання системи дистанційного навчання Збройних Сил України, а також наявність і використання ад'юнктами під час проведення наукових досліджень апаратних засобів діагностування психофізіологічних показників.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НУОУ регулюється рядом положень, серед яких: "Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського" (розділ IX. Забезпечення якості вищої військової освіти в Університеті) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>). Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (розділ II Розробка, оновлення, моніторинг та розвиток освітньо-наукових програм)(<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>). Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>). На базі ЗВО створено Науково-методичний центр організації освітньої діяльності (<https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-ood.html>) в який входе науково-методична комісія НУОУ імені Івана Черняхівського зі спеціальності 053 «Психологія», яка в свою чергу відповідає за моніторинг даної ОНП та її удосконалення відповідно до пропозицій стейкхолдерів. Протягом реалізації ОНП вона модифікуватися та удосконалювалася про що відображено в матеріалах СО та протоколах кафедри №1 від 28.08.2020 року, протокол №9 від 20.11.2020 року, протокол №14 від 14.01.2021 року. Серед головних змін варто відзначити: за пропозиціями здобувачів (що неодноразова було підтверджено під час зустрічі з адюнтами) зменшення навчального навантаження з 60 кредитів до 45 кредитів, введення нової дисциплін в обов'язкову компоненту ОНП «Психологія безпеки особистості» На сайті також розміщені Рецензії та відгуки на ОПП від стейкхолдерів (<https://nuou.org.ua/assets/documents/rec2-053-2021.pdf>)

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо а також через наукове товариство залучаються до перегляду освітньої програми, зокрема це відбувається шляхом регулярного опитування здобувачів щодо рівня їх задоволеності освітніми компонентами та програмою зокрема (результати опитування надані за запитом ЕГ), також адюнти приймають участь у засіданнях кафедри та мають можливість запропонувати свої зміни до ОНП. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ визначило що викладачі регулярно проводять опитування під час своїх занять, щодо задоволеності освітнім компонентом та можливостями для його покращення, що підтвердилось під час зустрічі зі здобувачами, зокрема підполковник Черевичний Сергій Васильович зазначив що він мав можливість запропонувати введення, як вибіркового компоненту дисципліни "Статистичні методи в психолого-педагогічних дослідженнях", яка була введена, також підполковник Ілющенко Сергій Юрійович зазначив, що НПП постійно цікавляться, яким чином можна покращити ОК, на думку здобувачів та адаптують програму під їх інтереси, також

на дисципліні “Сучасна педагогічна риторика” за проханням здобувачів було введено лекцію на тему: “мистецтво підготовки та виголошення лекцій”. Опитування здобувачів показало що їх повністю задовольняє дана ОНП, важливим для здобувачів є великий вибір дисциплін вільного вибору та їх оновлення відповідно до наукових інтересів ад'юнктів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У зв'язку зі специфікою ЗВО та самої ОНП роботодавці безпосередньо приймають участь у перегляді та оновленні ОНП. Міністерство Збройних сил України є головним замовником та стейкхолдером даної ОНП. Варто зазначити що роботодавці приймали активну участь у створенні ОНП за спеціальністю 053 «Психологія», зокрема ОНП у 2016 р. розроблялась робочою групою Головного управління морально-психологічного забезпечення ЗС України, Воєнно-наукового управління Генерального штабу ЗС України спільно з Національним університетом оборони України. Роботодавці приймають участь у перегляді ОНП, що підтверджується відповідними протоколами кафедри протокол № 22 від 05 травня 2021 року, протокол №23 від 06 травня 2021 року. Під час зустрічі ЕГ роботодавці підтвердили свою безпосередню участь у перегляді та оновленні ОНП, також роботодавці зазначили що регулярно долучаються до проведення занять, що також було підтверджено під час зустрічі з ад'юнктами. Теми дисертаційних робіт ад'юнктів за спеціальністю погоджуються з роботодавцями та специфікою діяльності їх закладів. Також за твердженням роботодавців вони приймають участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В НУОУ діє Науково-методичний центр організації освітньої діяльності одним з завдань якого є аналіз діяльності випускників університету у військах (силах), що у свою чергу дозволяє прослідкувати кар'єрний шлях випускників. На сьогодні усі випускники які закінчили ОНП “Психологія” або працевлаштовані в даному ЗВО, або розглядаються для працевлаштування. За твердженням гаранта ОНП продовжується робота щодо збору інформації про кар'єрний шлях випускників. Також є практика збору відгуків від роботодавців на випускників даної ОНП що дозволяє зрозуміти слабкі та сильні сторони випускників та на основі даних відгуків в подальшому покращити ОНП. Випускники, які були присутні під час зустрічі, відзначили високий рівень теоретичної та практичної підготовки та зазначили, що беруть активну участь у спільних конференціях та круглих столах.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В Національному університеті оборони України розроблено низку документів, що регламентують заходи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти серед яких варто відзначити Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/educat-quality.pdf>), Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>), Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>), Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>) В протоколах кафедри, які надані на запит ЕГ, неодноразово вказується про перегляд та удосконалення освітніх компонентів, зокрема протокол №18 від 12 березня 2021 року, протокол № 14 від 05 січня 2021 року, протокол №1 від 28 серпня 2020 року, протокол №1 від 30.08.2019 року. З метою покращення якості ОНП на офіційному сайті розміщений проєкт ОНП та всі бажаючі можуть запропонувати як покращити ОНП (<https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-ood.html>). У університеті розроблена наступна система внутрішнього забезпечення якості освіти: 1. Науково-методичний центр організації освітньої діяльності відповідає за аналіз освітньої діяльності університету, удосконалення навчально-методичних документів, які регулюють освітній процес; 2. Науковий центр дистанційного навчання сприяє забезпеченню навчання під час карантину, а також сприяє підготовці здобувачів щодо інформаційної безпеки; 3. Робочі групи при науково-методичному центрі, які відповідають саму ОНП , її оновлення й удосконалення; 4. Гаранти ОНП, випускові кафедри: оновлення ОНП, аналіз опитувань серед здобувачів, внесення пропозицій щодо покращення та оновлення ОНП, дотримання академічної доброчесності, співпраця з роботодавцями, впровадження в освітній процес передових методик і педагогічних технологій.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Проведені ЕГ інтерв'ювання здобувачів освіти, викладачів, стейкхолдерів, адміністрації Університету дозволяє зробити висновок, що в ЗВО активно формується культура і політика якості, яка сприяє розвитку освітньо-наукової програми та освітньої діяльності за цією програмою, зокрема через систематичне та змістовне оновлення освітніх програм. Формування культури здійснюється через залучення стейкхолдерів до розробки, оновлення ОНП, в ЗВО розроблена дієва система опитувань з їх подальшим аналізом на базі кафедри та впровадженням пропозицій здобувачів в освітній процес, залучення випускників та роботодавців до перегляду та оновлення ОНП, адюнти приймають активну участь у засіданнях кафедри, представники є у вченій раді університету. Здобувачі вищої освіти активно долучаються до покращення ОНП, шляхом внесення пропозицій, щодо удосконалення ОНП та її окремих компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. В ЗВО існує чіткий механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НУОУ 2. Здобувачі вищої освіти активно залучаються до перегляду освітньої програми, зокрема це відбувається шляхом регулярного опитування здобувачів щодо рівня їх задоволеності освітніми компонентами та програмою зокрема 3. У університеті розроблена багатоступенева система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка включає в себе Науково-методичний центр організації освітньої діяльності, науковий центр дистанційного навчання, Робочі групи при науково-методичному центрі, гаранті ОНП, випускові кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не виявлено

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Акредитована освітньо-наукова програма в основному відповідає критерію. В університеті розроблені чіткі та зрозумілі критерії щодо перегляду та оновлення ОНП, усі стейкхолдери залучаються до процедури оновлення та вдосконалення шляхом внесення пропозицій, щодо удосконалення ОНП та її окремих компонентів, а також постійних консультацій та участі в спільних наукових проєктах (роботодавці та випускники). В університеті розроблена багатоступенева система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка включає в себе Науково-методичний центр організації освітньої діяльності, науковий центр дистанційного навчання, Робочі групи при науково-методичному центрі, гаранті ОНП, випускові кафедри.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі нормативні документи розміщені на сайті університету (<https://nuou.org.ua/u/dokumenty/>) є доступними для усіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів, серед яких: Статут Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/files/statut-nuou-2019.pdf>); Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті оборони України імені Івана

Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>); Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-ooov-vvz.pdf>), Колективний договір між командуванням та трудовим колективом НУОУ ім. Івана Черняхівського на 2020 – 2023 роки (<https://nuou.org.ua/assets/documents/coldog-NDUU.pdf>) У нормативних документах висвітлена чітка і зрозуміла інформація щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу. Під час експертизи і зустрічей з фокус-групами ЕГ переконалася, що здобувачі і науково-педагогічні працівники за ОНП “Психологія”, дотримуються задекларованих прав та обов'язків.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті НУОУ розміщено проекти освітніх програм, серед яких представлено посилання на проект ОНП «Психологія» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p2-053-2021-2.pdf>). Способом для надсилання пропозицій та зауважень стейкхолдерів визначено електронну пошту гаранта. Також на сайті розміщено наказ НАЗЯВО, програму візиту (<https://nuou.org.ua/nauka/akredytatsiia-os-nauk-program.html>) та посилання на відкриту зустріч (<https://nuou.org.ua/u/ogo/acr-onp-053-2021.html>)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Усі необхідні документи, серед яких ОНП, навчальні плани, відгуки і рецензії роботодавців знаходяться у розділі “Докторантам, ад'юнктам” (<https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>), силабуси дисциплін за даною ОНП знаходяться у розділі “Силабуси дисциплін” (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>) Інформацію на сайті висвітлено у достатньому обсязі для ознайомлення зацікавлених сторін та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною в контексті критерію 9 є наявність чітких і зрозумілих правил стосовно прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, а також розміщений на сайті у вільному доступі достатній обсяг інформації про ОНП, її цілей. Усі бажаючі можуть ознайомитись з проектом ОНП та надати свої рекомендації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Аналіз офіційного веб-сайту ЗВО та розміщених там документів вказують на загальну відповідність 9 критерію на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП повністю відповідає науковим інтересам ад'юнктів (на підставі спілкування з фокус-групами ад'юнктів і випускників ЗВО). Обов'язкові компоненти відображають специфіку пошукувань в області психології діяльності в особливих умовах, а організація дослідницької роботи, скерована на планомірне досягнення здобувачами високого рівня науково-психологічної майстерності. Перелік компонентів ОНП та їх логічна послідовність (підтверджує структурно-логічна схема освітньо-наукової програми та свідчення фокус-групи здобувачів) забезпечує набуття ад'юнктами здатності вирішувати питання з психології діяльності в особливих умовах, вмій і навичок надання психологічної допомоги військовослужбовцям під час виконання своїх службових обов'язків та подальшої групової терапії і реабілітації. Про обстоювання аналізованою ОНП наукових запитів і домагань ад'юнктів свідчить пластичність програми, що передбачає щорічне анкетування для покращення й оптимізації освітнього процесу (відповідь на запит від 11 травня, додаток Анкети ад'юнктів). Експертною групою встановлено, що теми дисертацій обираються здобувачами у відповідності до власних науково-психологічних інтересів, за таким же принципом здійснюється підбір наукового керівника, пошукування якого дотичні до напрямку (тематики), обраного ад'юнктом (на ці факти вказують зустрічі з фокус-групами керівників дисертацій, ад'юнктів, випускників). Для прикладу можна навести відповіді на анкетування здобувачів Тютюнник В.Л., Апальков В.В., Юркова О.І. та інші (відповідь на запит від 11 травня, додаток Анкети ад'юнктів). Таким чином, кожному ад'юнкту надано відповідну освітню підтримку, що відповідає його науково-психологічним запитам.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ОНП «Психологія» відзначається збалансованим поєднанням навчальних дисциплін і науково-психологічних розвідок як цілісної системи теоретичного, методологічного й емпіричного пошукування. Відповідно до запиту ЕГ надано таблицю, де представлено спільні наукові праці ад'юнктів та їх керівників (відповідь НУОУ від 11 травня, додаток Спільні публікації ад'юнктів і наукових керівників). Також ЗВО надано «Відомості щодо відповідності публікацій наукових керівників тематиці або науковим напрямом дисертацій ад'юнктів освітньо-наукової програми 053 – Психологія» (Додаток до звіту ЕГ). Наукові здобутки керівників у якості друкованих праць повною мірою представлені у зведеній інформації про викладачів (Таблиця 2 Відомостей про самооцінювання), що дає розлогу інформацію про їхні інтереси та засвідчує співпрацю з іншими науковцями (ад'юнктами в тому числі) на теренах розбудови психологічної науки. Експертною групою також з'ясовано можливість створення разових спеціалізованих рад (що наразі практикується), доказом є відеозаписи прилюдних захистів здобувачів ОНП «Психологія» (<https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>). Загалом про загальну успішність підготовки здобувачів ОНП свідчить достроковий захист дисертацій як-от: Лисенко Дмитро Павлович: «Психологічні особливості розвитку довіри в системі взаємин “командир – підлеглий” у бойових умовах», Москальов Ігор Олександрович: «Психологічні особливості розвитку практичного мислення офіцерів-артилеристів». Тож ЕГ засвідчує відповідність напрямкам досліджень наукових керівників пошуковій діяльності ад'юнктів.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

НУОУ організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень ад'юнктів. Для проведення та апробації результатів наукових досліджень ад'юнктів ОНП «Психологія» НУОУ надає їм такі можливості: – участь у щорічних семінарах, круглих столах, наукових і науково-практичних конференціях, зокрема: науково-практичний семінар «Актуальні проблеми вдосконалення освітнього процесу у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти». (<https://nuou.org.ua/u/news/sluxach-gumantarnogo-nstitutu-vzyali-uchast-u-naukovo-praktichnomu-sem.html>), науково-практичний семінар “Проблеми та шляхи трансформації системи морально-психологічного забезпечення у Збройних Силах України на період до 2025 року” (<https://nuou.org.ua/u/news/naukovo-praktichnij-semnar-%E2%80%9Cproblemi-ta-shlyaxi-transformaczi-sistemi.html>) науково-практичний семінар: «Актуальні проблеми вдосконалення освітнього процесу у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти». науково-практичні конференції: «Філософсько-соціологічні та психолого-педагогічні проблеми підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах» (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/spc-05112020.html>); «Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи»; – публікація результатів дослідження в наукових фахових виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз, зокрема у «Віснику Національного університету оборони України» (категорія Б, фаховий у галузі «Психологія») <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Va9zwHEAAAAAJ&hl=uk&authuser=1>, <http://visnyk.nuou.org.ua/>; – надання ад'юнктам навчально-лабораторної бази НУОУ для проведення наукових досліджень (докладно розкрито у п. 7.1 звіту); – забезпечення й оплачуванні відряджень ад'юнктів для участі в наукових заходах за профілем їх дисертаційних досліджень; – забезпечення й оплачуванні відряджень ад'юнктів для проведення емпіричних та експериментальних досліджень у частинах Збройних Сил України.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

НУОУ забезпечує, в певній мірі, можливості для долучення ад'юнктів до міжнародної академічної спільноти. Залучення ад'юнктів ОНП до міжнародної академічної спільноти відбувається в різних формах: 1) участь у міжнародних навчальних та навчально-дослідницьких програмах відповідно до угод і меморандумів НУОУ з іншими світовими університетами й організаціями <https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>; 2) щорічне проведення в НУОУ тижнів НАТО та ЄС із запрошенням зарубіжних експертів, науковців і викладачів ВВНЗ країн-партнерів, а також курсу в межах програми НАТО DEEP-Ukraine <https://nuou.org.ua/u/ms.html>. 3) публікаціях у міжнародних журналах (S.Cherevichnyi. Uncertainty in the activity of the commander: psychological aspects. European Humanities Studies: State and Society. Issue 4, 2020; V.Apalkov. The army behind barbed wire. Psychological aspects of behavior in captivity. Periodyk Nauk ovy Akademii Polonii. V. 42. № 5, 2020; Д.Лисенко Розроблення та апробація анкети «Оцінка рівня довіри до командира (начальника)». Science and Education a New Dimension. 2020. V. 222. P. 62-67; 4) міжнародних асамблеях і конференціях (S.Cherevichnyi, V.Apalkov, L.Tiutiunnyk International interdisciplinary assembly «Post-traumatic stress disorder: war, crisis, pandemic». 2020»; Л.Тютюнник. Стресостійкість особистості у контексті її адаптаційного потенціалу. Pedagogy and Psychology in the modern world: the art of teaching and learning. 2021. V.1. Wloclawek, Republic of Poland; О.Юркова. Modern problems in science. 2020, Prague, Czech Republic. Загалом, експертній групі надані сканкопії 33 сертифікатів участі ад'юнктів цієї ОНП в міжнародних конференціях та тренінгах, які були проведені закордонними фахівцями. Проте практики стажування за кордоном ад'юнктів протягом їх навчання на ОНП не виявлено.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Експертною групою встановлено, що наукові керівники ад'юнктів регулярно беруть участь у дослідницьких проектах, розробляється наукова тема кафедри морально-психологічного забезпечення, до якої активно залучаються ад'юнкти зокрема шляхом написання статей та апробації практичної частини дослідження, що також було підтверджено під час зустрічі з науковими керівниками. Підтвердженням цього є науково-дослідницькі та дослідно-конструкторські роботи, які розробляються кафедрою, на замовлення МО України, серед яких: науково-дослідна робота шифр "Майстер" (головний виконавець Осьодло В.І., ад'юнкт Черевичний С.В.), дослідно-дослідна робота шифр "Стійкість" (головний виконавець Осьодло В.І., ад'юнкти Черевичний С.В., Апальков В.В., Тютюнник Л.Л., Нестеренко Н.В., Адаменко Л.С.). Зокрема також за необхідності здобувачі мають можливість долучатися до дослідних проектів не тільки кафедри а й інших університетів, наприклад полковник Апалько В.В. з темою дисертаційного дослідження "Психологія військовослужбовців в умовах полону" бере участь у розробці наукової теми Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Аналіз відомостей про самооцінювання свідчить, що ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. У ЗВО розроблено ряд положень які регулюють дотримання академічної доброчесності, серед яких Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>), Положення про академічну доброчесність у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) Перевірка робіт на запозичення проводиться шляхом перевірки через спеціальні програми, серед яких Etxt Антиплагіат, Advego Plagiat, Shingles Exspert. Під час зустрічі з гарантом ОНП та адміністративним персоналом було визначено що завершується тендер щодо закупівлі ліцензійного забезпечення Unichesk. У зв'язку зі специфікою ЗВО більшість дисертаційних робіт не можуть бути повністю перевірені та містять секретні матеріали, у зв'язку з цим на кафедрі створюється робоча група, яка визначає рівень оригінальності та актуальності дослідження. Достатня кількість наукових праць НПП та здобувачів публікується у власному науковому журналі ЗВО (Вісник Національного університету оборони України), де є обов'язковою практика перевірки поданих статей на плагіат. На сьогодні випадків з виявлення порушення академічної доброчесності на ОНП не було. Всі публікації у виданнях університету підлягають обов'язковій перевірці на наявність плагіату. Таким чином, в університеті розроблена дієва політика щодо пропагування та дотримання академічної доброчесності серед здобувачів та науково-педагогічних працівників.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Гнучкість змісту ОНП, що дає можливість повністю відповідати науковим інтересам ад'юнктів. Системна підтримка закладом вищої освіти можливостей для проведення та апробації досліджень ад'юнктами. Зокрема позитивна практика щодо забезпечення й оплачуванні відряджень ад'юнктів для участі в наукових заходах за профілем їх дисертаційних досліджень і для проведення емпіричних та експериментальних досліджень у частинах Збройних Сил України. Постійне залучення ад'юнктів та їх наукових керівників до науково-дослідних робіт, які розробляються

на замовлення центральних органів військового управління та мають практичне впровадження з позитивною практикою залучення ад'юнктів до дослідних проектів не тільки кафедри та НУОУ а й інших ЗВО України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Відсутність практики стажування за кордоном ад'юнктів протягом їх навчання на ОНП.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на наведені аргументи щодо відповідності змісту ОНП науковим інтересам ад'юнктів, відображення в ОНП специфіки пошукувань в області психології діяльності в особливих умовах і збалансованим поєднанням навчальних дисциплін і науково-психологічних розвідок як цілісної системи теоретичного, методологічного й емпіричного пошукування, достатньої обґрунтованості системи забезпечення академічної доброчесності ад'юнктів та їх наукових керівників, наявних сильних сторін і позитивних практик, експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 10. Відсутність практики стажування за кордоном ад'юнктів протягом їх навчання на ОНП, насамперед, пов'язане з особливостями їх обмеження як військовослужбовця та на якість їх навчання під час проведення власних досліджень істотно не впливає.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відомості відповідності публікацій наукових керівників.pdf</i>	NoDUTbWoBxYa64NoBCY1X1JQ8w7f+AqYDvZaPYmkz3M=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мацевко Тарас Михайлович

Члени експертної групи

Фурман Анатолій Анатолійович

Чупіна Катерина Олександрівна